

УДК 378:371.13

*Наталія Лалак, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ВИВЧЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

Статтю присвячено проблемі підготовки майбутніх фахівців до вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду. На основі аналізу наукових джерел розкрито поняття “передовий педагогічний досвід”. Проведене дослідження засвідчило різні підходи науковців до визначення сутності цієї дефініції. Автором з’ясовано і розкрито особливості фахової підготовки майбутніх учителів до вивчення та узагальнення досвіду педагогів-новаторів.

Ключові слова: процес фахової підготовки, передовий педагогічний досвід, педагоги-новатори.
Літ. 5.

*Наталья Лалак, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры теории и методики начального образования
Мукачевского государственного университета*

ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ К ИЗУЧЕНИЮ И ОБОБЩЕНИЮ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОПЫТА

Статья посвящена проблеме подготовки будущих специалистов к изучению и обобщению передового педагогического опыта. На основе анализа научных источников раскрыто понятие “передовой педагогический опыт”. Проведенное исследование показало различные подходы ученых к определению сущности этой дефиниции. Автором установлены и раскрыты особенности профессиональной подготовки будущих учителей к изучению и обобщению опыта педагогов-новаторов.

Ключевые слова: процесс профессиональной подготовки, передовой педагогический опыт, педагоги-новаторы.

*Nataliya Lalak, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the
Theory and Methodology of Elementary Education Department
Mukachevo State University*

TRAINING OF FUTURE PROFESSIONALS TO STUDYING AND TO GENERALIZATION OF ADVANCED PEDAGOGICAL EXPERIENCE

The article is devoted to the training of future specialists to the studying and to generalization of the advanced pedagogical experience. Based on the analysis of scientific sources such concept as “the best educational experience” has been disclosed. The author shows the different scientific approaches concerning the definition of the essence of this notion. The author finds out the features of professional training of teachers to the studying and summarizing the experience of teachers-innovators.

Keywords: the process of professional training, the advanced teaching experience, the teachers-innovators.

Постановка проблеми. Освіта є інструментом успішного особистісного розвитку та джерелом соціально-економічного прогресу суспільства. З огляду на складні завдання, що сьогодні покликана вирішувати система освіти України, значно зростає потреба в якісно підготовлених педагогічних кадрах. Вимоги держави та суспільства до майбутніх педагогічних працівників ґрунтуються на засадах Конституції України, Законів України “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, “Про вищу освіту”, Національної доктрини розвитку освіти, Державної програми “Вчитель”, які наголошують на ключовій

ролі педагога в реалізації державної політики, спрямованої на зміцнення інтелектуального і духовного потенціалу нації, розвитку вітчизняної науки і техніки.

В контексті цих вимог в системі вищої освіти відбувається ряд перетворень, спрямованих на формування саме творчої особистості педагога, готового до проектування та використання нових педагогічних ідей. Основним змістом діяльності вищого навчального закладу поступово стає комплексне вдосконалення професійної майстерності фахівців через опанування інноваційними і дослідно-експериментальними видами діяльності, вивчення кращого досвіду педагогів-новаторів.

Процес вивчення передового педагогічного досвіду проходить складний тривалий шлях і охоплює широку сферу педагогічної праці вчителя, що починається з вивчення його змісту та завершується ефективною реалізацією ідей у його педагогічному мистецтві з трансформацією у власну методичну систему. Проблема вивчення і поширення педагогічного досвіду не втрачає своєї актуальності сьогодні, оскільки інноваційні ідеї передових учених стимулюють творчі пошуки педагогів, сприяють розвитку їхньої майстерності, педагогічних здібностей, впливають на розвиток педагогічної науки як джерела формулювання нових актуальних наукових завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У педагогічній науці завжди існував особливий інтерес до вивчення педагогічного досвіду як здобутих способів діяльності та сформованих умінь і навичок. Науковці зазначають, що передовий педагогічний досвід є оптимальною педагогічною діяльністю, у процесі якої використовуються оригінальні форми, методи, прийоми, засоби, технології навчання й виховання, і забезпечує стійкі позитивні результати у практичному розв'язанні актуальних педагогічних проблем, нестандартних навчальних і життєвих ситуацій. Досвід учителя є підґрунтям, на якому зростає його педагогічна майстерність. Водночас він – джерело розвитку педагогічної науки. У педагогічній практиці, яка є досить складною, багатовимірною, багатоутворювальною, формуються та розвиваються різні типи педагогічного досвіду.

Теоретичні та методичні аспекти передового педагогічного досвіду в Україні висвітлювались в роботах В. Бондаря, П. Жерносека, М. Красовицького, Л. Момота, В. Паламарчук, П. Підласого, М. Ярмаченка та інших. Однак сьогодні в умовах системних зрушень методологічного характеру в педагогіці та змін у природі освітнього процесу, модель узагальнення педагогічного досвіду, форми та методи його творчого опанування потребують оновлення. Необхідність вивчення передового педагогічного досвіду, обґрунтування сутності пояснюється тим, що предметом вивчення поставленої проблеми виступає кращий результативний зразок педагогічної діяльності, його об'єктивне оцінювання з боку науки та сприйняття педагогами-практиками. Але часто в практиці роботи загальноосвітніх шкіл він ігнорується, оскільки не у всіх учителів та керівників освітніх закладів сформована потреба та навички щодо його вивчення, застосування, що зумовлює необхідність з'ясування сутності даного феномену.

Мета статті – на основі аналізу наукових джерел з теми дослідження розкрити сутність

поняття “передовий педагогічний досвід” та обґрунтувати особливості підготовки майбутніх учителів до вивчення і узагальнення досвіду педагогів-новаторів.

Виклад основного матеріалу. Аналіз науково-методичної джерельної бази переконує в тому, що на сучасному етапі розвитку педагогічної теорії та практики існують різні класифікації, типології, концепти і рівні передового педагогічного досвіду, що дозволяє здійснювати його характеристику з різних точок зору й формувати власне цілісне уявлення про означений феномен. Необхідно усвідомлювати, що види передового педагогічного досвіду недоцільно порівнювати з точки зору його корисності. Кожен із них передбачений для розв'язання конкретних завдань освітньої практики та співвідноситься з її потребами.

В сучасній педагогічній науці немає однозначного підходу до визначення понять “педагогічний досвід”, “передовий педагогічний досвід”, “новаторський досвід”, “раціоналізаторський досвід” тощо. Під визначенням “педагогічний досвід” більшість науковців розуміють сукупність знань, умінь і навичок, здобутих учителем у процесі навчально-виховної роботи. Педагогічний досвід накопичують у конкретній діяльності педагога під впливом специфіки навчального закладу, стилю діяльності педагогічного колективу, особистісних якостей учителя. Його формують на підставі педагогічних знань, що є критерієм істинності науково-методичних рекомендацій, засобом перенесення теоретичних положень у практику.

Цікавим для нашого дослідження є тлумачення різними науковцями дефініції “передовий педагогічний досвід”. У працях Н. Ничкало знаходимо, що передовий педагогічний досвід – ідеалізація реального педагогічного процесу, абстрагування від випадкових, несуттєвих елементів і конкретних умов педагогічної діяльності та виділення головного в ньому – провідної педагогічної ідеї чи методичної системи, що зумовлює високу ефективність навчально-виховної діяльності [5]. А. Розенберг під передовим педагогічним досвідом розуміє результат творчого пошуку, що сприяє виявленню нових педагогічних фактів, явищ, ідей, нових педагогічних цінностей з метою підвищення ефективності навчання та виховання. В сучасній педагогічній науці часто використовують терміни “новаторський досвід” – на рівні наукового відкриття (розвивальне навчання, особистісно зорієнтоване навчання тощо) та “раціоналізаторський досвід” – найбільш доцільна та раціональна діяльність на підставі наявних форм, методів і прийомів роботи [1].

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ВИВЧЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

Передовий педагогічний досвід за І. Жерносеком – це така навчально-виховна чи організаційно-педагогічна діяльність, у процесі якої стабільні позитивні результати в розв'язанні актуальних педагогічних проблем забезпечуються використанням оригінальних форм, методів, прийомів, засобів навчання та виховання або інтеграцією вже відомих форм, методів, прийомів, засобів. Е. Монозон [4] визначає його як практичну діяльність з виховання, освіти та навчання людини і як результат цієї діяльності, який знаходить своє відображення в якостях особистості вихованця. І. Кривонос [5] вбачає в передовому педагогічному досвіді спосіб фіксації, зберігання й передавання інформації про результати педагогічної діяльності. За словами Я. Турбовського, “передовий педагогічний досвід є результатом особистого, локального експерименту педагога, вихователя, керівника. У ньому розв'язуються, з одного боку, труднощі, з якими стикаються педагоги у вирішенні педагогічних ситуацій, і всередині якого існує градація за способами їх вирішення, а з іншого – два типи завдань, які пов'язані з удосконаленням педагогічної системи” [4].

К. Скраткін [5] тлумачить передовий педагогічний досвід як організований цілеспрямований педагогічний процес і його результат, який відображається в якостях особистості школяра. За М. Поташником [4], передовий педагогічний досвід характеризується високою результативністю, творчою новизною, тривалістю функціонування, актуальністю, перспективністю, науковою обґрунтованістю, раціональними витратами часу на досягнення високих результатів. Л. Момот [5] наголошує, що передовий педагогічний досвід – це результат творчої праці вчителя (групи працівників освіти), що характеризується новизною. На думку Л. Набоки [5], такий досвід є системою творчої, оптимальної, повторюваної професійної діяльності педагога з елементами новизни, яка дає стабільні позитивні результати в удосконаленні навчально-виховного процесу. Ю. Бабанський вважає, що передовий педагогічний досвід “у певному розумінні є синонімом оптимально організованої діяльності, що дає максимально можливі навчально-виховні результати за раціональної витрати часу й зусиль педагогів та учнів” [2].

Аналіз літератури з проблеми дослідження дозволив узагальнити сутність даного поняття. Таким чином, передовий педагогічний досвід (у смислового значенні “той, що рухається, знаходиться попереду”) – це досвід, який виникає в надрах масового, але має переваги порівняно з ним за низкою критеріїв, до яких відносять

актуальність, новизну, відтворюваність, ефективність, стабільність результатів, перспективність. У широкому сенсі передовий педагогічний досвід науковцями розглядається як високий рівень педагогічної майстерності педагога, коли значні позитивні результати в роботі досягаються за рахунок правильного, вмілого та успішного використання відомих у науці принципів і методів. У вузькому сенсі передовий педагогічний досвід вбирає в себе елементи творчого пошуку, новизни, оригінальності, й тому розглядається як новаторство, раніше невідомий досвід, що збагатив педагогічну науку, суспільне педагогічне знання, висока ефективність і цінність якого була доведена у процесі педагогічної практики.

Науковці розглядають підготовку майбутніх фахівців до вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду вчителів-новаторів як поєднання фундаментальної освіти й глибокого засвоєння наукових засад професійної діяльності з формуванням практичних умінь і навичок. На їх думку, в основі цієї підготовки лежать певні закономірності:

- зумовленість системи загальнопедагогічної підготовки потребам соціально-економічного та духовного розвитку суспільства;
- відповідність змісту, форм і методів загальнопедагогічної підготовки рівневі розвитку педагогічної науки і шкільної практики, характерові й змісту педагогічної праці;
- єдність навчання, виховання та розвитку майбутніх вчителів у процесі загальнопедагогічної підготовки;
- взаємозв'язок цілей, функцій, змісту і методів загальнопедагогічної підготовки студентів;
- залежність якості загальнопедагогічних знань, умінь і навичок від характеру, змісту, форм і методів організації навчально-пізнавальної, навчально-практичної та самостійної практичної діяльності студентів [3].

Важлива роль у підготовці студентів до вивчення досвіду педагогів-новаторів, на нашу думку, відводиться аудиторній роботі, що представлена у вищому навчальному закладі лекційними та семінарськими заняттями. Аналіз навчальних програм спеціальності “Початкова освіта” Мукачівського державного університету дає підставу стверджувати, що у змісті підготовки майбутніх вчителів початкової школи є достатньо навчальних дисциплін, які своїм змістовим наповненням сприяють вивченню та узагальненню студентами кращого досвіду педагогів-новаторів. Зокрема, це: “Вступ до спеціальності”, “Дидактика”, “Теорія та методика виховання”, “Педагогічні технології в початковій школі”, “Педагогічна майстерність (педагогічна

творчість)”, “Історія педагогіки” “Організація і управління в початковій освіті” тощо. Зупинимось детальніше на їх аналізі.

У процесі вивчення дисципліни “Педагогічні технології в початковій школі” студенти не тільки знайомляться із сутністю інноваційних педагогічних технологій, а й безпосередньо вивчають досвід педагогів – новаторів, у них формується своя педагогічна позиція, власні інноваційні педагогічні пошуки. До представників педагогічного новаторства в Україні належать автори інноваційних ідей, що розвивалися в контексті теорії та методики навчання й виховання середньої освіти: В. Сухомлинський, Ш. Амонашвілі, І. Волков, О. Захаренко, Є. Ільїн, С. Лисенкова, В. Павелко, Т. Сірик, І. Ткаченко, В. Шаталов та ін. Вони практично довели, що за певних обставин значно підвищується ефективність різних ланок педагогічного процесу. На своїх уроках педагоги втілювали в життя ті принципи, які стали програмними для вчителів нашого часу: розвивального навчання, гуманізації й гуманітаризації навчального процесу, співробітництва та демократизму.

Основним засобом подачі навчального матеріалу було й залишається інформування. Викладач за допомогою лекції, співбесід та інших звичайних способів доносить до студентів знання, а студенти засвоюють їх. Але сьогодні знання, набуті таким способом, є малоцінними, оскільки вони швидко втрачають актуальність. Головне – не стільки заучення величезного масиву інформації для використання його протягом всього життя, скільки вміння працювати з цим масивом, вибирати з нього потрібні знання, уміти їх групувати й узагальнювати. Тому більшість викладачів схильється до думки, що їхньою метою є не примушення студентів до запам’ятовування лекцій, а потім – переказу їх змісту на практичному занятті або іспиті і подальше використання у професійній діяльності. Дуже важливо навчити студентів учитися, формувати у них дослідні уміння, використовуючи активні та інтерактивні методи навчання.

До прикладу, під час проведення лекційного заняття з дисципліни “Педагогічні технології в початковій школі”, ефективним буде застосування методу “Робота в парах”, що спрямований на розвиток уміння резюмувати прочитане. Студентам пропонується два логічно завершені уривки із статті педагогічного змісту, наприклад, такої, яка знайомить студентів із педагогічною системою В. Сухомлинського, з якими вони раніше не зустрічалися. Кожен студент повинен прочитати свій уривок, а потім побути в ролях

доповідача та слухача. Доповідач після прочитання тексту своїми словами передає зміст “свого” уривку. Слухач уважно вислуховує доповідача і ставить йому запитання, які можуть пояснити щось у тексті або виявити більше інформації. Потім вони міняються ролями. Завершується робота складанням спільного резюме прочитаних уривків. Друга пара студентів отримує два інших уривки цієї ж статті і також, працюючи як доповідач і слухач, спільно складає резюме. На наступному етапі кожна пара повідомляє зміст “свого” резюме учасникам іншої пари і вони складають статті, що відтворюються для всієї групи студентів, які можуть ставити уточнюючі запитання. Можна запропонувати студентам відтворити зміст прочитаної статті з використанням графічних організаторів. Завершується така робота самоаналізом пізнавальної діяльності кожної пари, а також аналізом продукту їхньої діяльності.

Цікавим та ефективним для студентів є використання на лекціях та семінарських заняттях методу “Незакінчені речення”, який часто поєднується з “Мікрофоном”. Цей метод дає можливість ґрунтовніше працювати над формою висловлювання різних ідей, порівнювати їх з іншими. Робота за такою методикою дає присутнім змогу долати стереотипи, вільніше висловлюватися щодо запропонованих тем, відпрацьовувати вміння говорити коротко, але по суті й переконливо. Такий метод буде доречно використати при актуалізації опорних знань і контролі вихідного рівня знань студентів та завершальному етапі з метою рефлексії діяльності. Наприклад, з дисципліни “Історія педагогіки” по темі “Педагоги – новатори ХХ ст.” студентам можна запропонувати на етапі контролю вихідного рівня знань продовжити наступні незакінчені речення: “Діяльність провідних педагогів-новаторів Ш. Амонашвілі, І. Волкова, Є. Ільїна, С. Лисенкової, В. Шаталова була спрямована на пошук таких дидактичних систем, які б ...”. “Учителі-новатори практично довели, що за певних обставин можливе значне підвищення ефективності різних ланок педагогічного процесу, а саме...”.

На нашу думку важливу роль в інноваційній педагогічній діяльності відіграє творчість. Без творчого елемента інноваційні процеси просто неможливі. Об’єктом і результатом педагогічної творчості є вихованець, його особистість. Творчість є необхідною умовою педагогічної діяльності кожного вчителя, його суттєвою характеристикою. Студенти спеціальності “Початкова освіта” у процесі фахової підготовки вивчають курс “Педагогічна майстерність

(педагогічна творчість)”, що допомагає їм формувати здатність до творчої діяльності, уміння бачити та оригінально вирішувати педагогічні задачі, швидко орієнтуватись в педагогічних ситуаціях та прогнозувати результати. Курс розвиває педагогічну креативність майбутніх фахівців, яка є, на нашу думку, важливим чинником у процесі узагальнення і поширення педагогічного досвіду.

Серед різних моделей організації процесу підготовки вчителів до вивчення та узагальнення досвіду педагогів-новаторів пропонуємо вибирати, насамперед, ті, які орієнтують майбутнього фахівця на творчий пошук на основі систематичного вирішення проблем. До таких слід віднести дидактичні і рольові навчальні ігри, які найбільшою мірою відтворюють ситуації творчого професійного пошуку. Центром дидактичної гри є навчальна проблема, яка може виступати джерелом нових знань, поглиблювати й розширювати уявлення учасників про педагогічну дійсність. В умовах ігрового моделювання відбувається перехід навчальної діяльності у навчально-творчу, оскільки створені умови сприяють використанню потенційних можливостей і творчих здібностей учителів. Ігрове моделювання дозволяє позбутися педагогічних стереотипів, шаблонів, що особливо важливо у формуванні та розвитку готовності до здійснення нововведень як складника інноваційної поведінки педагога-практика.

Надзвичайно актуальним і ефективним, на нашу думку, в процесі підготовки майбутніх фахівців до вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду є опанування студентами курсу “Організація і управління в початковій освіті”. Саме в процесі вивчення цієї дисципліни вони вивчають не тільки теоретичні аспекти й особливості всієї системи методичної роботи, а й на практиці знайомляться з традиційними та нетрадиційними формами такої роботи в сучасній початковій школі. На практичних заняттях студентам було запропоновано узагальнити досвід будь-якого педагога-новатора. Майбутніх фахівців зацікавив раціоналізаторський досвід роботи вчительки початкових класів С. Логачевської. Суть її досвіду полягає в тому, що на основі розроблених структурно-логічних схем вона здійснює диференційований підхід до учнів на всіх етапах засвоєння навчального матеріалу. З цією метою вчителька використовує диференційовані завдання, що пропонуються учням як за ступенем складності, так і за ступенем самостійності.

У процесі дослідження студенти вивчали досвід роботи окремих вчителів-новаторів початкових класів міста Мукачева. Узагальнений передовий педагогічний досвід майбутні фахівці

представляли на практичних заняттях у формі портфоліо. Така робота заслуговує на увагу та подальше впровадження.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, успішне вирішення завдань, поставлених суспільством перед сучасною школою, потребує використання вчителями, педагогічними колективами здобутків передового педагогічного досвіду. Автор досвіду – це завжди творча людина, яка вносить щось значне й обов’язково своє. Це “своє” часто буває досить скромним і не обов’язково міститься в нових прийомах, чи формах, методах навчання і виховання. До ознаки новизни слід підходити діалектично, залежно від потреб практики: те, що не є новим для області, може розглядатися як нове в межах школи, міста, району.

Майбутні педагоги повинні відшукувати, готувати, ґрунтовно вивчати передовий педагогічний досвід, виявляти нове, раціональне в роботі окремих педагогів і вихователів та сприяти впровадженню результатів у свою педагогічну практику. Подальші наукові пошуки можуть бути спрямовані на вивчення особливостей впровадження передового педагогічного досвіду майбутніми фахівцями під час проходження педагогічної практики.

Література

1. Авраменко К.Б. *Інноваційний рух та проблеми підготовки майбутнього вчителя* / К.Б. Авраменко // *Науковий вісник Миколаївського державного університету. Серія: Педагогічні науки.* – Миколаїв: МДУ, 2008. – вип. 20. – Т. 2. – С. 54 – 58.
2. Дічек Н.С. *Поняттєво-термінологічні особливості вивчення педагогічного новаторства* / С.Н. Дічек // *Освітологія.* – 2012. Вип. 1 – С. 62 – 68.
3. Джумовська Л.Н. *Виявлення та моделювання перспективного педагогічного досвіду* / Л.Н. Джумовська // *Управління освітою.* – 2005. – № 33. – С. 2 – 5.
4. Ковальова І.О. *Використання передового педагогічного досвіду в процесі формування професійної майстерності майбутніх педагогів: Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.01 / І.О. Ковальова. Х.: Харківський держ. педагогічний ун-т ім. Г.С. Сковороди, 2007. – 24 с.*
5. *Передовий педагогічний досвід: теорія і методика* / Л.Л. Момот, Т.М. Хмара, О.Г. Ярошенко, Л.І. Прокопенко та ін.; під. ред. Л.Л. Момот. – К., 2000. – 141 с.

References

1. Avramenko K.B. (2008). *Innovatsiynyy rukh ta problemy pidhotovky maybutn'oho vchytelya [Innovative motion and problems of training future teachers]. Naukovyy visnyk Mykolayivs'koho derzhavnoho universytetu. Seriya: Pedagogichni nauky. Mykolayiv: MDU, issue 20. Vol. 2, pp. 54 – 58. [in Ukrainian].*
2. Dichuk N.S. (2012). *Ponyattyevo-terminologichni*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

osoblyvosti vyvchennya pedahohichnoho novatorstva [Conceptual and terminological features study pedagogical innovation]. Osvitolohiya Vol. 1, pp. 62 – 68. [in Ukrainian].

3. Dzhumovs'ka L.N. (2005). *Vyyavlennya ta modelyuvannya perspektyvnoho pedahohichnoho dosvidu [Identification and modeling perspective of teaching experience]. Upravlinnya osvityu 33, pp. 2 – 5. [in Ukrainian].*

4. Koval'ova I.O. (2007). *Vykorystannya peredovoho pedahohichnoho dosvidu v protsesi formuvannya*

profesiynoi maysternosti maybutnikh pedahohiv: Avtoref. dys. kand. ped. nauk: 13.00.01. [Using advanced pedagogical experience in the formation of professional skills of teachers: Author. Dis. candidate. ped. Sciences: 13.00.01]. Kharkiv, Kharkivs'kyu derzh. pedahohichnyy un-t im. H.S. Skovorody, 24 p. [in Ukrainian].

5. Momot L.L., Khmara T.M., Yaroshenko O.H., Prokopenko L.I. (Ed.). (2000). *ta in Peredovyyu pedahohichnyy dosvid: teoriya i metodyka [Advanced pedagogical experience: Theory and Methods]. pid. red. Momot L.L. Kyiv, 141 p. [in Ukrainian].*

Стаття надійшла до редакції 20.02.2017

УДК 378:371.13

Любов Фенчак, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

У статті розглядається питання про особливості формування організаційно-управлінської компетентності майбутніх вчителів початкових класів. Визначено ключові положення компетентнісного підходу у підготовці майбутніх педагогів та педагогічні умови розвитку організаційно-управлінської компетентності студентів у освітньому середовищі ВНЗ. На основі узагальнення теоретичних підходів конкретизовано поняття “готовність майбутнього вчителя початкових класів до педагогічного управління колективною навчально-пізнавальною діяльністю учнів”.

Ключові слова: організаційно-управлінська компетентність, інноваційні освітні технології, проєктувальні уміння, студенти.

Лит. 7.

Любов Фенчак, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры теории и методики начального образования
Мукачевского государственного университета

ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ

В статье рассматривается вопрос об особенностях формирования организационно-управленческой компетентности будущих учителей начальных классов. Определены ключевые положения компетентностного подхода в подготовке будущих педагогов и педагогические условия развития организационно-управленческой компетентности студентов в образовательной среде вуза. На основе обобщения теоретических подходов конкретизировано понятие “готовность будущего учителя начальных классов к управлению коллективной учебно-познавательной деятельностью учащихся”.

Ключевые слова: организационно-управленческая компетентность, инновационные образовательные технологии, проектировочные умения, студенты.

**Lyubov Fenchak, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the
Theory and Methodology of Elementary Education Department Mukachevo State University**

THE PECULIARITIES OF FORMATION OF THE ORGANIZATIONAL AND THE MANAGING COMPETENCE OF FUTURE EDUCATORS

The article deals with the questions concerning the features of the managing competence of future teachers of primary school. The pedagogical conditions of management competence of students is grounded and determined. The author reveals the concept “the readiness of future teachers of elementary school to the management training activities of students” on the basis of the study.

Keywords: the competence approach, the managing competence, an innovative education technology, a teacher, a student.

Постановка проблеми. Компетентнісний підхід як сучасна освітня парадигма передбачає цілеспрямоване формування здатностей майбутнього учителя ефективно здійснювати педагогічну взаємодію, розвиток його професійно-особистісних якостей, оволодіння